

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2019. évi november hó 12. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2019. évi november hó 27. napján kihirdette a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlottás 14 társa** ellen indított büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 25.B.312/2016/337/VI. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

I.rendű vádlottálatl elkövetett cselekményeket az alábbiak szerint minősíti:

a Btk. 396.§ (1) bekezdésének a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pontjának I. és II. fordulata szerint minősülő társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette;
a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett csalás büntette;
7 rendbeli folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétsége, melyből 6 rendbeli felbujtóként elkövetett.

II.rendű vádlottálatl elkövetett cselekményeket az alábbiak szerint minősíti:

a Btk. 396.§ (1) bekezdésének a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pontjának I. és II. fordulata szerint minősülő társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette;
a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett csalás büntette;
7 rendbeli folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétsége, melyből 6 rendbeli felbujtóként elkövetett.

XIV. rendű vádlott által elkövetett cselekményeket az alábbiak szerint minősíti:

a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette;
folytatólagosan és társtettesként elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette és
2 rendbeli folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétsége.

XV. rendű vádlott által elkövetett cselekményeket az alábbiak szerint minősíti:

felbujtóként elkövetett, a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette;

folytatólagosan és társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette és

2 rendbeli folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétsége.

A vagyonekbezés összegét I.rendű vádlottvonatkozásában 9.025.000 (kilencmillió-huszonötezer) forintban, II.rendű vádlottvonatkozásában 11.015.000 (tizenegymillió-tizenötezer) forintban állapítja meg, továbbá **XIV. rendű vádlott** vonatkozásában 25.000 (huszonötezer) forintba vagyonekbezését rendel el.

IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendű vádlottak esetében mellőzi az 1978. évi IV. törvény 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétsége miatt az eljárást megszüntető rendelkezést, míg XIII.rendű vádlottvonatkozásában pedig mellőzi a bűnösségének az 1978. évi IV. törvény 276.§-ában meghatározott bűnszegdként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében történő megállapítását.

I.rendű vádlott

....., ... utcai, belterületA.. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/1 tulajdoni illetőségére,

... külterület/17. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló .../.. tulajdoni illetőségére,

...,utca 18. szám alatti, ... belterület .. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni illetőségére,

..... külterület/17. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló/... tulajdoni illetőségére és a

....., sor 8. szám alatti, ... belterület helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni illetőségére;

II.rendű vádlott

..... belterület .../2. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/1 tulajdoni illetőségére,

..., utca .. szám alatti, ... belterület ... helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/4 tulajdoni illetőségére,

....., ... lakótelep ... épület fszt. .. szám alatti, belterület/A/3. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni illetőségére,

....., ... utca .. szám alatti, ... belterület .. /50. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/1 tulajdoni illetőségére,

..., ... utca .. szám alatti, ... belterület ./1. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/1 tulajdoni illetőségére és

..., ... utca .. szám alatti, ... belterület .. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/1 tulajdoni illetőségére, valamint

XV. rendű vádlott

..., ... utca szám alatti, ... belterület ../1/A/2. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni illetőségére és
..., belterület ../1. helyrajzi szám alatti ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni illetőségére elrendelt *zár alá vételt feloldja.*

Az eljárás során helyesen 6.178.394 (hatmillió-egyszázhetvennyolcezer-háromszázkilencvennégy) forint bünygyi költség merült fel, melyből I.rendű vádlott 387.254 (háromszáznyolcvanhétezer-kettőszázötvennégy) forint, II.rendű vádlott 387.254 (háromszáznyolcvanhétezer-kettőszázötvennégy) forint, III.rendű vádlott 320.014 (háromszázhuszezer-tizen négy) forint, IV.rendű vádlott 355.245 (háromszázötvenötezer-kettőszáznegyvenöt) forint, V.rendű vádlott 322.745 (háromszázhuszonkettőezer-hétszáznegyvenöt) forint, VI.rendű vádlott 441.713 (négy száznegyvenegyezer-hétszáz tizenhárom) forint, VIII.rendű vádlott 485.104 (négy száznyolcvanötezer-egyszáz négy) forint, IX.rendű vádlott 415.124 (négy száz tizenötezer-egyszáz huszon négy) forint, X.rendű vádlott 419.433 (négy száz tizenkilencezer-négy száz harminchárom) forint, XI.rendű vádlott 446.401 (négy száz negyvenhatezer-négy száz egy) forint, XIII.rendű vádlott 713.598 (hétszáz tizenháromezer-öt száz kilencvennyolc) forint, **XIV. rendű vádlott** 539.916 (öt száz harminckilencezer-kilenc száz tizenhat) forint, **XV. rendű vádlott** 124.815 (egyszáz huszon négy ezer-nyolc száz tizenöt) forint megfizetésére köteles, míg 249.864 (kettő száz negyvenkilencezer-nyolc száz hatvannégy) forintot az állam visel.

Egyebekben az első fokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi IV.rendű, V. r., X.rendű vádlottakat személyenként 13.900 (tizenháromezer-kilenc száz) forint, VI.rendű, IX.rendű, XI.rendű és **XIV. rendű vádlottakat** személyenként 16.351 (tizenhatezer-háromszázötvenegy) forint, VIII.rendű vádlottat 54.198 (ötvennégy ezer-egyszáz kilencvennyolc) forint, míg XIII.rendű vádlottat 23.703 (huszonháromezer-hétszáz három) forint másod fokú eljárásban felmerült bünygyi költség megfizetésére.

Indokolás

A Kaposvári Törvényszék a 2018. október 10-én kelt 25.B.312/2016/337/VI. számú ítéletében

I.rendű vádlottat

folymatolagosan, társtettesként elkövetett, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, valamint bünysegédként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütközö és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette miatt - halmazati büntetésül - 4 év szabadságvesztésre, 500 napi tétel pénzbüntetésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg azzal, hogy az így kiszabott, összesen 1.000.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, továbbá I.rendű vádlotta kiszabott szabadságvesztésből annak kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról.

II.rendű vádlottat

folytatólagosan, társtettesként elkövetett a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás bűntette és bűnsegédként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntette miatt - halmazati büntetésül -4 év szabadságvesztésre, 400 napi tétel pénzbüntetésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg, rendelkezett az így kiszabott, összesen 800.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg azzal, hogy abból II.rendű vádlottának kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról.

III.rendű vádlottat

folytatólagosan, társtettesként elkövetett, az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése bűntette miatt 1 év szabadságvesztésre és 2 év időtartamra az ingatlanforgalmi szakértői foglalkozástól eltiltásra ítélte. Az elsőfokú bíróság a kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette és megállapította, hogy annak esetleges végrehajtása esetén annak végrehajtási fokozata fogház. Megállapította, hogy III.rendű vádlotta szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

IV.rendű és V.rendű vádlottakat

társtettesként elkövetett, a régi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése bűntette miatt külön-külön 250 napi tétel pénzbüntetésre és 2 év időtartamra a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét mindkét vádlott tekintetében 1.000 forintban állapította meg, rendelkezett a kiszabott, fejenként 250.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

VI.rendű vádlottat

a régi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése bűntette miatt 210 napi tétel pénzbüntetésre és 2 év időtartamra a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg, rendelkezett a kiszabott, összesen 210.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

VII.rendű vádlottat

bűnsegédként elkövetett a régi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette miatt 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg, rendelkezett a kiszabott, összesen 150.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

VIII.rendű vádlottat

a régi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette miatt 210 napi tétel pénzbüntetésre és 2 év időtartamra a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg, rendelkezett a kiszabott, összesen 210.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

IX.rendű vádlottat

bűnsegédként elkövetett a régi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette miatt 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg, rendelkezett a kiszabott, összesen 150.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

X.rendű vádlottat

a régi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette miatt 80 napi tétel pénzbüntetésre és 2 év időtartamra a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500 forintban állapította meg, a kiszabott összesen 200.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett, az egy havi részlet összegét 20.000 forintban állapította meg, rendelkezett a részletfizetés esedékességéről, valamint az egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetén a pénzbüntetés vagy annak meg nem fizetett része fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

IX.rendű vádlottat

bűnsegédként elkövetett a régi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette miatt 60 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500 forintban állapította meg, a kiszabott összesen 150.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett, az egy havi részlet összegét 15.000 forintban állapította meg, rendelkezett a részletfizetés esedékességéről, valamint az egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetén a pénzbüntetés vagy annak meg nem fizetett része fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

XIII.rendű vádlottat

bűnsegédként elkövetett a régi Btk. 314.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő az Európai Községek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette és bűnsegédként elkövetett a régi Btk. 276.§-ában meghatározott és aszerint minősülő magánokirat hamisítás vétsége miatt - halmazati büntetésül - 100 napi tétel pénzbüntetésre és 2 év időtartamra a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500 forintban állapította meg, a kiszabott összesen 250.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett, az egy havi részlet összegét 25.000 forintban állapította meg, rendelkezett a részletfizetés esedékességéről, valamint az egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetén a pénzbüntetés vagy annak meg nem fizetett része fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

XIV. rendű vádlottat

társtettesként elkövetett a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott és aszerint minősülő közokirat-hamisítás büntette és 2 rendbeli, társtettesként elkövetett a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette miatt - halmazati büntetésül - 1 év 8 hónap szabadságvesztésre és 3 év időtartamra a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, továbbá a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát - annak esetleges végrehajtása esetén - fogházban állapította meg.

XV. rendű vádlottat

társtettesként elkövetett a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott és aszerint minősülő közokirat-hamisítás büntette és 2 rendbeli társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette miatt - halmazati büntetésül - 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát - annak esetleges végrehajtása esetén - börtönben állapította meg.

I.rendűés II.rendű vádlottak vonatkozásában a kiszabott szabadságvesztés-büntetésbe beszámítani rendelte az előzetes fogvatartásban töltött időt azzal, hogy a vádlottak a kiszabott szabadságvesztésből annak kétharmad részét követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság I.rendű vádlottvonatkozásában 8.225.000 forint, II.rendű vádlottvonatkozásában 8.225.000 forint, III.rendű vádlottvonatkozásában 180.000 forint, V.rendű vádlottvonatkozásában 4.500.000 forint, VI.rendű vádlottvonatkozásában 5.200.000 forint, X.rendű vádlottvonatkozásában 1.250.000 forint, és XIII.rendű vádlottvonatkozásában 5.000.000 forint vagyonekobzást rendelt el.

A törvényszék ítéletében IV.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, XI.rendű vádlottakkal szemben az 1978. évi IV. törvény 276.§-ában meghatározott és aszerint minősülő bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatti eljárást, V.rendű, VI.rendűés X.rendű vádlottakkal szemben az 1978. évi IV. törvény 276.§-ában meghatározott és aszerint minősülő magánokirat-hamisítás vétsége miatti eljárást megszüntette.

Az **nyrt1.** magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, rendelkezett a nyomozás során lefoglalt iratok megszüntetéséről, kiadásukról.

Az elsőfokú bíróság a nyomozás során I.rendű vádlottal lakott, ... utca .. fszt... szám alatti lakásban 2015. november 3. napján lefoglalt fehér borítékban lévő 175.000 forint bűnjel lefoglalását megszüntette és az I.rendű vádlottal szemben elrendelt vagyonelkobzás biztosítására visszatartotta.

Végül rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség vádlottankénti és egyetemleges megfizetésre kötelezéséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség I.rendűII.rendű, III.rendű vádlottak terhére, cselekményük eltérő minősítése és súlyosítás, **XIV. rendű vádlott** terhére, bűnösségének további bűncselekményben történő megállapítása, emellett részfelmentés, enyhítés és vagyonelkobzás intézkedés alkalmazása, **XV. rendű vádlott** terhére bűnösségének további bűncselekményben történő megállapítása és a kiszabott büntetés súlyosítása, emellett részfelmentés, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű és XI.rendű vádlottak tekintetében az eljárást megszüntető rendelkezés mellőzése, XIII.rendű vádlottesetében bűnösségének a magánokirat-hamisítás vétségében történt megállapításának mellőzése végett jelentett be fellebbezést.

Az ítélet ellen jogorvoslati kérelemmel élt I.rendű vádlottés védője, II.rendű vádlott, III.rendű vádlottés védője, VII.rendű vádlottvédője, VIII.rendű vádlottvédője felmentésért, XIII.rendű vádlottvédője részfelmentésért és enyhítésért, **XV. rendű vádlott** hatályon kívül helyezés érdekében.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján is az ügyészség fellebbezését módosítva tartotta fenn és indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az alábbiak szerint változtassa meg:

I.rendűés II.rendű vádlottak terhére megállapított költségvetési csalás büntettét minősítse bűnszövetségben elkövetettnek, mellőzze a folytatólágosság megállapítását. Mindkét vádlottat mondja ki bűnösnek 2 rendbeli folytatólágosan elkövetett, a Btk. 345.§-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségében, mint társtetteseket (*I. és II/B-C. tényállási pontok*), a jelentős kárt okozó csalás büntettét minősítse folytatólágosan és üzletszerűen elkövetettnek (*II/B-C. tényállási pontok*), III.rendű vádlottat mondja ki bűnösnek folytatólágosan elkövetett, az 1978. évi IV. törvény 288.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntettében mint társtettet; IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendűés XIII.rendű vádlottakat mondja ki bűnösnek az 1978. évi IV. törvény 288.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntettében; IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendűés XI.rendű vádlottak esetében

mellőzze az eljárást megszüntető rendelkezést a magánokirat-hamisítás vétsége miatt, XIII.rendű vádlottesetében pedig mellőzze bűnösségének a magánokirat-hamisítás vétsége miatt történt megállapítását; **XIV. rendű vádlottat** mondja ki bűnösnek folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségében mint társtettes és állapítsa meg, hogy a közokirat-hamisítás büntettét tettesként követte el. A jelentős kárt okozó csalás büntettét minősítse folytatólagosan és üzletszerűen elkövetettnek, **XV. rendű vádlottat** mondja ki bűnösnek folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségében, mint társtettes és állapítsa meg, hogy a közokirat-hamisítás büntettét felbujtóként követte el. A jelentős kárt okozó csalás büntettét minősítse folytatólagosan és üzletszerűen elkövetettnek; III.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendű és XIII.rendű vádlottak tekintetében állapítsa meg, hogy a büntetés halmazati büntetesként kiszabott. III.rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetést súlyosítsa akként, hogy azt hosszabb tartamban állapítsa meg és annak végrehajtását hosszabb próbaidőre rendelje felfüggeszteni. **XV. rendű vádlott** szabadságvesztés-büntetését súlyosítsa akként, hogy annak végrehajtását hosszabb próbaidőre rendelje felfüggeszteni. A kiszabott szabadságvesztés-büntetést I.rendű és II.rendű vádlottakkal szemben akként súlyosítsa, hogy azt a középértékhez közeli tartamban szabja ki és ahhoz mérten hosszabb tartamban állapítsa meg a közügyek gyakorlásától eltiltás mellékbüntetést. I.rendű és II.rendű vádlottakkal szemben elrendelt vagyonekobzás intézkedést változtassa meg akként, hogy mindkét vádlott esetében 4.112.500 forintra rendelje el. **XIV. rendű vádlottal** szemben 25.000 forintra rendeljen el vagyonekobzást a Btk. 74.§ (1) bekezdés a) pontja alapján. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A vádlottak védői a nyilvános ülésen bejelentett és írásban is indokolt jogorvoslati kérelmeikkel egyezően szólaltak fel azzal, hogy I.rendű és II.rendű vádlottak védői az elévült és a nem törvényes váddal érintett bűncselekmények vonatkozásában az eljárás megszüntetését, egyebekben I.rendű és II.rendű vádlottak felmentését indítványozták.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezésekkel sérelmezett ítéletét a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A (2) bekezdés értelmében a felülbírálat kiterjedt a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésekre, az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására is. A (7) bekezdés szerint pedig a másodfokú bíróság hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezések kérdésében is.

I. Eljárásjogi kifogások

Mielőtt a másodfokú bíróság a bizonyítékok értékelésének és a megállapított tényállás megalapozottságának a vizsgálatára rátérne, szükséges a védőknek az eljárásjogi kifogásaikat megvizsgálni, ugyanis amennyiben azok alaposak - vád törvényessége, elévülés -, az azokhoz fűződő eljárásjogi következmények alkalmazása (eljárás megszüntetése) megelőzi az érdemi felülvizsgálatot.

Az eljárás során és a vádirat benyújtásakor - 2018. július 1. napjáig - is a büntetőeljárás kereteit az 1998. évi XIX. törvény szabályozta, amelynek 2.§ (2) bekezdése határozta meg a törvényes vád fogalmát, míg a 217.§ (3) bekezdése tartalmazta a vádirat szükséges kellékeit. Ennek értelmében törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A bíróság eljárása során a vádhoz mindvégig kötve van, olyképpen is, hogy az abban előadott tények köre határozza meg a múltbeli történések alapos és hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázására irányuló bizonyítás terjedelmét is.

A vád kereteit tehát a vád tárgyává tett cselekmények történeti tényállásának leírása határozza meg, és ezen keresztül vizsgálható a törvényes vád megléte. A vádban leírt cselekmények ügyész általi minősítése, a vád anyagi jogi megalapozottsága a vád törvényessége szempontjából közömbös (*EBH 2014.B.17.*) Ebből az is következik, hogy a bíróság eljárásának a kereteit a vádiratban leírtak határozzák meg, ami azt is jelenti, hogy a bíróság nem folytathat bizonyítást olyan személy vonatkozásában, akivel szemben az eljárás a nyomozás során megszüntetésre került, illetve aki ellen az ügyész nem emelt vádat.

A Be. a törvényes vád fogalmát nem határozza meg, azonban a 422.§ (1) bekezdése tartalmazza a vádirat törvényes elemeit, míg a (2) bekezdés rögzíti, hogy a törvényes elemeken túl mit kell tartalmaznia a vádiratnak.

A következetesen érvényesülő ítélkezési gyakorlat szerint a vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor tekinthető pontosnak, ha az lényegre törő, de egyben félreérthetetlen megfogalmazással, hiánytalanul tartalmazza a szóban forgó bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket: az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét, idejét és eszközét, valamint annak indítékát és következményeit, végső soron minden olyan adatot, amely a bűnösség, illetve a jogi minősítés szempontjából releváns.

A fentiek szem előtt tartásával nem értett egyet a másodfokú bíróság I.rendű és II.rendű vádlottak védőinek érvelésével, és azt állapította meg, hogy a Somogy Megyei Főügyészség vádiratának tényállása nem minden részletre kiterjedően ugyan, de főbb vonalaiban mégis tartalmazza a vádiratban a vádlottak terhére rótt bűncselekmények törvényi tényállási elemeihez rendelhető legfontosabb tényeket.

II.rendű vádlottvédője fellebbezésének írásbeli indokolásában és a perbeszédében is az I/C., I/D., I/E., I/F., I/G., I/H. és I/I. tényállási pontok tekintetében az eljárás elévülés címén történő megszüntetését indítványozta, mellyel a másodfokú bíróság nem értett egyet.

Az 1978. évi IV. törvényben foglaltak szerint a büntethetőség elévülésének határideje a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább három év, a Btk. szerint pedig a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább öt év elteltével.

A jelen ügy tárgyát képező, az I. tényállási pontban meghatározott cselekmények elkövetési ideje helyesen 2009. szeptember 7. és 2011. augusztus 17. napja közötti időszakra esik, és a védő által indítványozott minősítés alapján - 1978. évi IV. törvény 314.§ (2) bekezdés a) pont - is a bűncselekmény büntetési tételének felső határa öt év. Az elévülést félbeszakító első érdemi nyomozati cselekmény a nyomozás elrendelése, azaz 2013. szeptember 12. napja volt. Ebből következően tehát a nyomozás elrendeléséig még a legkorábban elkövetett bűncselekmény esetén sem következett be az elkövetéskor hatályos büntető törvény szerint az elévülés, hiszen az ehhez megkívánt öt év - és nem a védő által hivatkozott három év - nem telt el.

II. Bizonyítási eljárás, bizonyítékok értékelése

Amint arra a másodfokú bíróság már utalt, a büntetőeljárást 2018. július 1. napjáig az 1998. évi XIX. törvény szabályozta, azt követően a Be. Az elsőfokú bíróság a hatályos eljárási törvények szem előtt tartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, az ügy elbírálásához szükséges bizonyítékokat túlnyomórészt beszerezte. Az eljárási szabályok megtartását vizsgálva a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a törvényszék olyan eljárási szabályt nem sértett, ami a Be. 608.§ (1) és a 609.§ (1) bekezdése, illetve a 610.§-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezethetett volna.

Ugyanakkor a beszerzett bizonyítékok értékelése, különösen, ami a bíróság indokolási kötelezettségét érinti, nem mindenben felel meg az eljárási szabályoknak. Az indokolási kötelezettség nem megfelelő teljesítése - több, egymást kölcsönösen erősítő - körülményre volt visszavezethető.

Mindenekelőtt arra, hogy az ügydöntő határozat a Be. 561.§ (3) bekezdés d) pontjában foglalt követelményeknek csak részben felel meg. Az elsőfokú bíróság ugyanis a bizonyítékokból megismerhető tények egybevetése és valódi értékelése helyett többnyire az eljárás során beszerzett vallomások és szakértői vélemények, okirati bizonyítékok pertörténeti jellegű felsorolására, illetve tartalmuknak a pusztá bemutatására szorítkozott. Ugyanakkor az ügy ténybeli és jogi megítélése szempontjából döntő jelentőségű részletek mélyreható elemzése háttérbe szorult, vagy az történt, hogy a levont következtetések helyességéről nem lehetett meggyőződni.

Különösen igaz ez a megállapítás az egyes vádlotti előadások gyakori és esetenként teljességgel következtetlen megváltoztatását érintően, miután a módosításoknak a vallomások tartalmi hitelességére gyakorolt hatásával az elsőfokú bíróság egyáltalán nem, illetve alig foglalkozott. Nem vette figyelembe, hogy a vádlottak a nyomozás aktuális állásához igazították vallomásváltoztatásaikat olyképpen, hogy saját magatartásukat negligálták. Mindez egyben azt is jelentette, hogy a bizonyítékok mérlegelése nem felelt meg a Be. 167.§ (4) bekezdésében írt követelményeknek, miután az túlnyomórésztben a felkutatott és összegyűjtött adatok elkülönített, egyenkénti vizsgálatára korlátozódott. A Kúria több döntésében kifejtette, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság nem ad meggyőzően számot arról, hogy miért fogadott el egyes bizonyítékokat hitelt érdemlőnek, másokat pedig miért nem, csorbát szenved a szabad értékelés észszerűségének követelménye.

Áttérve most már az elsőfokú bíróságnak a beszerzett bizonyítékokat értékelő tevékenységére, mindenekelőtt azt szükséges rögzíteni, hogy az elsőfokú ítélet bizonyítékokat értékelő része terjedelmében eltúlzott, több bizonyíték tekintetében indokolatlanul aprólékos és részletes. Megnehezíti az ítélet áttekinthetőségét az is, hogy a bíróság egy adott bizonyítéknak az értékelését és a többi bizonyítékkal történő összevetését nem, vagy nem egy helyen végezte el, hanem az indokolás különböző részeiben több alkalommal visszatért ugyanannak a bizonyítéknak az ismertetésére.

Az egyes bizonyítékok értékelésével, illetve a megállapított tényállás egyes részeivel kapcsolatban a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

III. Tényállás megállapítása, megalapozottsága

A másodfokú bíróság a felülbírálat során észlelte, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592.§ (2) bekezdésének a) és c) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság a tényállást több pontban hiányosan állapította meg és a megállapított tényállás részben ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával. Ez döntően arra vezethető vissza, hogy a törvényszék a tényállás megállapítása során szó szerint lemásolta a vádirati tényállást, figyelmen kívül hagyva a lefolytatott bizonyítás eredményét.

A másodfokú bíróság a fenti - részbeni - megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében a Be. 593.§ (1) bekezdésének a) pontja szerint - az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján - a tényállást az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

Személyi rész:

- I.rendű vádlottat az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetését követően a Kaposvári Törvényszék a 2018. évi június hó 7. napján kelt és a Pécsi Ítéltábla Bf.III.42/2018/23. számú határozatával a 2019. évi április hó 9. napján jogerőre emelkedett 3.B.433/2014/352/III. számú ítéletével 2012. október 8. és december 21. között elkövetett költségvetési csalás büntette és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 600.000 forint pénzbüntetésre ítélte.
- VII.rendű vádlottvonatkozásában mellőzi a Baranya Megyei Bíróság 2.B.535/1997/130. számú ítéletében kiszabott büntetés tényállásban történő rögzítését, miután az a priuszban már nem szerepel.

VII.rendű vádlottat az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetését követően a Kaposvári Törvényszék a 2018. évi június hó 7. napján kelt és a Pécsi Ítéltábla Bf.III.42/2018/23. számú határozatával 2019. április 9-én jogerőre emelkedett 3.B.433/2014/352/III. számú ítéletével költségvetési csalás büntette és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 600.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

- VIII.rendű vádlottvonatkozásában mellőzi a 3. sorszám alatti elítélését, miután az a priusban már nem szerepel.

Történeti tényállás:

- Az elsőfokú ítélet 16. oldalának 6. bekezdésében helyesen állapította meg a törvényszék, hogy a *közvetítői szerződés szerint* a mikrohitelek 90%-át a **zrt1.** az Európai Unió által rendelkezésre bocsátott keretből biztosította, míg 10%-ot az SMVK Közalapítvány a saját forrásaiból bocsátott rendelkezésre, amely állami költségvetésből, illetve a korábbi hitelek visszafizetéséből származott.

Ugyanakkor az egyes pályázók részére megítélt mikrohitelek esetében - I. tényállási pont - nem állapítható meg, hogy annak összegében az Európai Regionális Fejlesztési Alap által biztosított pénzalapon túl ténylegesen van-e az állami költségvetésből, vagy a korábbi hitelek visszafizetéséből származó pénz.

Az MFB közlése szerint ugyanis a közvetítői szerződés alapján *általánosságban* csak az rögzíthető, hogy a **zrt1.** a kihelyezett hitelek 90%-át EU-s forrásból refinanszírozta, a fennmaradó 10%-át pedig saját forrásból finanszírozta. A saját forrás tartalmilag - a konkrét ügy függvényében - lehetett a közvetítő által is finanszírozva, de lehetett az „államháztartás” alrendszeréből származó „egyéb forrás” is, valamint ezek kombinációja. A forrás tényleges összetételéről azonban csak a konkrét ügylet ismeretében lehetne nyilatkozni (*Kaposvári Törvényszék 25.B.3312/2016/193. szám*).

Ez utóbbinak a felderítése az elsőfokú bíróság mulasztása folytán elmaradt, ennek pótlása a másodfokú eljárásban a Be. 164.§ rendelkezéseire is figyelemmel már nem lehetséges.

Erre tekintettel minden kétséget kizáró bizonyossággal nem állapítható meg, hogy a mikrohitelek tartalmaztak-e állami költségvetésből származó pénzt. Nem látta ezért megalapozottnak a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség indítványát az I/A-I/I. tényállási pontok ilyen irányú kiegészítésére.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság azzal egészíti ki a tényállás 70. oldalának 2. bekezdését, hogy „A mikrohitelek tényleges forrásösszetétele nem állapítható meg.” Ebből adódóan az sem állapítható meg, hogy a teljes hitelösszeg EU-s forrásból származott, mert annak része lehetett a korábbi hitelek visszafizetéséből befolyt összeg is, de az sem állapítható meg, hogy annak egy része a magyar költségvetésből származott.

Az I. tényállási pontban írt cselekményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt az okirati bizonyítékok tartalma alapján állapította meg és rögzítette a **kőzalapítvány1** és a **zrt1.** mint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség képviseletében eljáró forráskezelő szervezet között 2009. március 2. napján kelt közvetítői szerződésben foglaltakat. Elmaradt ugyanakkor I.rendűs II.rendű vádlottak által képviselt **kft1.**, **kft3** és az egyes gazdasági társaságok között létrejött megbízási szerződésekben meghatározott megbízási díj összegének feltüntetése, amelyre vonatkozóan szintén okirati bizonyíték állt rendelkezésre. Ezen túlmenően több

megállapítása iratellenes, illetve ellentétes a beszerzett bizonyítékokkal. Ezért a másodfokú bíróság a tényállást az alábbiakkal egészítette ki.

- Az I/A. tényállási pontban az **kft2.** megbízó, valamint az Kft.1 és **kft3.** közötti megbízási szerződésben a megbízási díj összege 2.000.000 forint.
- Az I/B. tényállási pontban a 2009. március 9. napján kelt megbízási szerződésben a megbízási díj összege 3.000.000 forint, majd a szerződés 2009. augusztus 27. napján történő módosítását követően a megbízási díj 750.000-750.000 forintban került meghatározásra.
- Az I/C. tényállási pontban a 2009. március 26. napján kelt a **kft4.** megbízó és az **kft1kft.3.** közötti szerződésben a megbízási díj összege 100.000 forint.
- Az I/D. tényállási pontban a **kft5.**, a Kft1. és az **kft3.** közötti szerződésben a megbízási díj összege 200.000 forint.

Az elsőfokú ítélet 31. oldal 2. bekezdésében a X.rendű vádlottáltal felvett hitelből I.rendűés II.rendű vádlottak - a megállapított 4.500.000 forinttal szemben - helyesen 3.800.000 forintot kaptak, míg a X. r. vádlott 2.700.000 forintot tartott meg.

A helyesbítést az tette szükségessé, hogy a törvényszék ítéletének tényállásában azt állapította meg, hogy X.rendű vádlotta felvett 6.500.000 forint hitelből I.rendűés II.rendű vádlottaknak 4.500.000 forintot adott át, ami ellentétes az e körben adott indokolással. Az ítélet indokolásának 86. oldal utolsó bekezdésében és a 87. oldal első bekezdésében foglalkozik a törvényszék X.rendű vádlottvallomásával - megismételve az eljárás során általa elmondottakat -, anélkül azonban, hogy azt értékelné vagy mérlegelné, és a vallomás elfogadása körében bármilyen megállapítást tenne. Miután a 87. oldal 2. bekezdésében megállapította, hogy X.rendű vádlott vallomását okirati bizonyítékok támasztják alá, csak vélelmezni lehet, hogy a tényállás megállapításánál - egyébként helyesen - elfogadásra került a vallomása. Ebben pedig azt vallja X.rendű vádlott, hogy 2.700.000 forintban részesült a hitelből, a többi I.rendűés II.rendű vádlottak kapták meg. Ebből a körülményből pedig egyszerű számítással csak az állapítható meg, hogy I.rendűés II.rendű vádlottak 4.500.000 forint helyett 3.800.000 forintot kaptak.

- Az I/E. tényállási pontban a **kft6.** megbízó által kötött szerződésben a megbízási díj összege 200.000 forint.

Az ítéleti tényállás 33. oldalának 6. bekezdésében tett megállapítást, miszerint ismeretlen személy állította ki a **kft7.** nevében a számlát, és a számla kiállítójának személyazonosságát nem lehetett megállapítani, mellőzi a másodfokú bíróság és helyette azt állapítja meg, hogy a **kft7.** nevében a 2010. augusztus 28. napján kelt sorszámú valótlan tartalmú számlát **XVII.rendű vádlott** állította ki, írta alá, bélyegezte le, és nyújtotta be a Közalapítvány1-hez.

E körben a törvényszék által megállapított tényállás szintén ellentétes volt a tényálláshoz fűzött indokolással.

Az I/D. pontban írtakhoz hasonlóan, az e ponthoz fűzött indokolás alapján is az vélelmezhető, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításánál - egyébként helyesen - elfogadta **XVII.rendű vádlott** vallomását (*elsőfokú ítélet 89. oldal 2. bekezdés*). Az indokolás szerint **XVII.rendű vádlott** elismerte, hogy a **kft7.** nevében a számlát, ami a hitel lehívásához volt szükséges, ő töltötte ki, a kézírása és az aláírása is az övé. Elismerte tehát, hogy valótlan tartalmú számlát bocsátott ki a **kft7.** nevében. Ezzel ellentétesen a tényállásban a törvényszék azt állapította meg, hogy a számlát ismeretlen személy állította ki, ami szükségessé tette a tényállás módosítását.

- Az I/F. tényállási pontban a **kft8.** megbízó által kötött szerződésben a megbízási díj 200.000 forint.
- Az I/G. tényállási pontban a **kft9.** megbízó által megkötött szerződésben a megbízási díj 200.000 forint.

Az elsőfokú ítélet 39. oldalának utolsó előtti bekezdésében a ..., ... utca .. szám alatti ingatlan tényleges piaci értékét a másodfokú bíróság nem a tényállásban szereplő 4,9 millió forintban, hanem 25,7 millió forintban állapítja meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása értelmében a fenti ingatlan piaci értékének a megállapításánál az elsőfokú bíróság III.rendű vádlottértékbecslésével szemben - 38,2 millió forint - a ...i Polgármesteri Hivatal által kiállított adó- és értékbizonyítványt vette figyelembe, amely okirat az ingatlan értékét 25,7 millió forintban határozta meg (*elsőfokú ítélet 105. oldal 2. bekezdés*). Ezzel ellentétesen a tényállásban a szakértő 6szakértő véleményében írt 4,9 millió forintot szerepeltette.

Az elsőfokú ítélet 40. oldal 4. bekezdésében az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az **kft10** nevében kibocsátott hamis tartalmú számlák tényleges kiállítójának a személyazonosságát az eljárás során nem lehetett megállapítani. E megállapítást a másodfokú bíróság mellőzi, és azt állapítja meg, hogy az **kft10** által kibocsátott számlákat XIII.rendű vádlottírta alá és bélyegezte le (*elsőfokú ítélet 98. oldal 3. bekezdés, a XIII. r. vádlott vallomásának értékelése*).

Megállapítja továbbá a másodfokú bíróság, hogy a **XVI. rendű vádlott** által felvett 7.000.000 forint hitelből I.rendűés II.rendű vádlott részére kifizetett 200.000 forint megbízási díj után a fennmaradó 6.800.000 forint sorsa ismeretlen.

- Az I/H. tényállási pontban a **kft11.** mint megbízó által megkötött szerződésben a megbízási díj 200.000 forint.

Az elsőfokú ítélet 43. oldal 5. bekezdését azzal egészíti ki, hogy a valótlan tartalmú adásvételi szerződés értelmében a **kft11.** által megvásárolt gépsor ára 11.025.000 forint volt (62002/475/2013. bü. számú nyomozati iratok I. számú melléklet).

A **XVII.rendű vádlott** által felvett 6.900.000 forint hitelből I.rendűés II.rendű vádlottaknak átadott 3.500.000 forint után megmaradó 3.400.000 forint sorsa ismeretlen.

- Az I/I. tényállási pontban a **kft9.** által 2011. június 30. napján megkötött megbízási szerződésben szereplő megbízási díj összege 200.000 forint volt.

Az elsőfokú ítélet 45. oldalának utolsó bekezdésében a ..., ... utca 1. szám alatti ingatlan tényleges piaci értékét a másodfokú bíróság nem a tényállásban szereplő 4,9 millió forintban, hanem 25,7 millió forintban állapítja meg.

A tényállás módosítását az I/G. ponthoz e körben fűzött indokolás alapján eszközölte a fellebbviteli bíróság.

Mellőzi az ítélet 47. oldaláról annak megállapítását, hogy XIII.rendű vádlott szándékosan segítséget nyújtott a nyomozás során ismeretlenül maradt személynek ahhoz, hogy valótlan tartalmú számlákat használjon fel, ez a megállapítás ugyanis az ítélet 46. oldalán szerepel.

- A II/B. tényállási pontot akként helyesbíti, hogy **XIV. rendű és XV. rendű vádlottak** cselekményükkel rendszeres haszonszerzés végett tévedésbe ejtették a **nyrt1.** sértettet és ezen cselekményükkel - helyesen - 10.000.000 forint kárt okoztak, melyből 3.127.032 forint megtérült.
- A II/C. tényállási pontban (elsőfokú ítélet 54. oldal 5. bekezdés) az **nyrt1.** sértetti hitelintézet - helyesen - 1.785.756 forint vonatkozásában tartotta fenn a polgári jogi igényét.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlottak részbeni tagadásával szemben összhangban áll a beszerzett bizonyítékokkal.

Az I. tényállási pontban írt cselekmények kapcsán mindenekelőtt arra szükséges utalni, hogy I.rendűés II.rendű vádlottaz eljárás teljes szakaszában elismerte, hogy közreműködött a vád tárgyát képező hitelek felvételében. Mindketten hangsúlyozták ugyanakkor, hogy valamennyi esetben gazdasági társaságok szerepeltek pályázóként, így álláspontjuk szerint amennyiben egy pályázatra a pályázó nem bizonyult volna alkalmasnak, akkor a pályázat elutasításának kellett volna bekövetkeznie.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a II. tényállási pontban írtakat az okirati bizonyítékok és a cselekmény elkövetését beismerő vádlottak vallomásaira alapította. Amint arra a másodfokú bíróság a tényállás kiegészítése körében már a fentiekben utalt, azokban az esetekben, amikor az elsőfokú bíróság nem foglalt egyértelműen állást abban a tekintetben, hogy a vádlottak védekezésével szemben a tényállást mely bizonyítékokra alapította, a másodfokú bíróság a vádlottak tagadásával szemben mindenekelőtt az okirati

bizonyítékokban foglaltakat, illetve a vádlottak vonatkozásában terhelő vallomást tevő tanúk vallomását fogadta el a tényállás megállapítása során.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor III.rendű vádlottvédekezését nem fogadta el, és tagadásával szemben a tényállást az okirati bizonyítékokon túlmenően az életszerűség követelményeit is figyelembe véve állapította meg.

Minden alapot nélkülöz ugyanis III.rendű vádlottazon védekezése, hogy nem tudott arról, hogy bűncselekményt követ el, hiszen több ingatlan vonatkozásában kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy fényképek alapján készítette el az értékbecslést anélkül, hogy az ingatlan tényleges elhelyezkedéséről, állapotáról meggyőződött volna. III.rendű vádlottvallomásával összefüggésben hangsúlyozni szükséges azt is, hogy az eljárás során nem vitatta, hogy nem a kialakult több évtizedes gyakorlata szerint végezte el az értékbecslést, továbbá az sem volt vitatott a részéről, hogy nem volt tisztában azzal, hogy ki a megbízó, milyen hiteligényléshez kell az értékbecslés, illetve a személyes helyszíni szemlét is - a kialakult gyakorlatával szemben - elmulasztotta. Több esetben az sem volt vitatott a részéről, hogy I.rendű, illetve II.rendű vádlottak közölték vele, hogy milyen ingatlan forgalmi érték lenne kedvező a hitel felvételéhez, és ő ennek megfelelően végezte el az értékbecslést.

A II. tényállási pont vonatkozásában **XIV. rendű vádlott** beismerő vallomása alapján került a tényállás megállapításra, mely vallomását az okirati bizonyítékok is alátámasztották. Így nem lehetett vitatott, hogy **XIV. rendű vádlott** „papíron” volt csak ügyvezetője az **kft12.-**nek, ténylegesen azonban a gazdasági társaság ügyeit **XV. rendű vádlott** intézte.

Az okirati bizonyítékok alapján állapította meg az elsőfokú bíróság az **nyrt1.-**el kötött szerződések tartalmát is, azt pedig, hogy azokat **XIV. rendű vádlott** írta alá, maga a vádlott sem vitatta.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor I.rendű, II.rendű és **XV. rendű vádlottak** közötti telefonbeszélgetések tartalmát is bizonyítékként értékelte, és ezek alapján is azt állapította meg, hogy **XV. rendű vádlott** biztosította az ügyletekhez szükséges iratokat, továbbá, hogy a hitelfelvetelekről és annak körülményeiről I.rendű és II.rendű vádlottak mindvégig tisztában voltak.

IV. Bűnösség, a cselekmények minősítése

A fentiek szerint megállapított és irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan következtetett a vádlottak bűnösségére, és az általuk elkövetett bűncselekményeket is túlnyomórészt törvényesen minősítette. A felmentésre irányuló fellebbezéseket a másodfokú bíróság ezért nem látta megalapozottnak.

II.rendű vádlottvédőjének álláspontja szerint törvénysértő a vádlott bűnösségének megállapítása az ítéleti tényállás I. pontjában írt cselekmény miatt költségvetési csalás büntetében, mert az elkövetéskori Btk. nem ismerte a költségvetési csalás bűncselekményét,

a hatályos Btk. alkalmazásának pedig nincs helye. Álláspontja szerint a tényállás I. pontjában írt cselekmény helyes minősítése az 1978. évi IV. törvény 314.§ (2) bekezdés a) pontja szerint az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésének büntette lehetne, amelynek büntethetősége azonban elévült, mert az I/C-I/I. pontokkal érintett bűncselekmények vonatkozásában az elkövetés és a feljelentés között több, mint három év telt el.

A cselekmény minősítése és az elévülés körében a védői érvelést nem osztotta a másodfokú bíróság. Az elévülés körében a másodfokú bíróság már az indokolás I. pontjában állást foglalt.

Ami az I. pontban írt cselekmények minősítését illeti, a másodfokú bíróság a következőkre kíván rámutatni.

Miután a cselekmények elkövetése és elbírálása közötti időben új büntető törvény lépett hatályba, nem mellőzhető az állásfoglalás abban a kérdésben - amint arra az elsőfokú bírósági rámutatott -, hogy a vádlottak magatartásának megítélésénél a Btk. 2.§-a alapján melyik törvényt kell alkalmazni.

Ennek vizsgálatához elengedhetetlen megállapítani a bűncselekmények elkövetési idejét, amit az elsőfokú bíróság meghatározott, azonban tévesen. Helyesen utalt arra, hogy az elkövetés időpontja a törvényi tényállás megvalósulásának időpontja, és ezt a hitelek megszerzésére irányuló szerződés aláírásának időpontjához kötötte. Nem vette azonban figyelembe, hogy az ilyen jellegű cselekmények eredmény-bűncselekmények, amelyek befejezettségéhez, a törvényi tényállás megvalósulásához az eredmény (kár, vagyoni hátrány) bekövetkezése szükséges. Az ítéleti tényállás I. pontjában írt eredmény pedig akkor következett be, amikor a vádlottak részére a hitelek átutalásra kerültek.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokolásának 118. oldalán megállapított elkövetési időpontokat a következők szerint helyesbítette:

III.rendű vádlottesetében 2011. augusztus 17., IV.rendű és V.rendű vádlottak esetében 2009. szeptember 7., VI.rendű vádlottesetében 2009. szeptember 18., VII.rendű vádlott esetében 2009. szeptember 18., VIII.rendű és IX.rendű vádlottak esetében 2009. október 7., X.rendű vádlottesetében 2010. április 2., XI.rendű vádlottesetében 2010. augusztus 31., **XII. rendű vádlott** esetében 2010. augusztus 31., XIII.rendű vádlott neve XIII. r. vádlott esetében 2011. augusztus 17.

I.rendű és II.rendű vádlottak esetében az elkövetési idő igazodik a fentiekben helyesbített, vádlott-társaik által elkövetett elkövetési időhöz.

Mindezek alapján helyesen állapította meg a törvényszék, hogy az elsőfokú ítélet I. pontjában írt cselekmények elkövetési ideje kivétel nélkül az 1978. évi IV. törvény hatálya alá esik, és az ebben érintett vádlottak vonatkozásában - I.rendű és II.rendű vádlottak kivételével - a Btk. 2.§-a alapján az elkövetéskori büntető törvény alkalmazásának van helye, miután a Btk. nem biztosít kedvezőbb elbírálást.

Erre tekintettel törvényesen minősítette III.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendű és XIII.rendű vádlottak által elkövetett

cselekményeket az elsőfokú bíróság az 1978. évi IV. törvény 314.§ (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértése büntettének.

Tévedett azonban, amikor XIII.rendű vádlotterhére az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésének büntettével halmazatban megállapította az 1978. évi IV. törvény 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségét is. Nem helytálló az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontja, mely szerint a valótlan tartalmú számlák benyújtását akként értékelte, hogy a Közalapítvány1-el szerződést kötő vádlottak a szerződéskötést követően hamis magánokiratot használtak fel, juttattak a közalapítványhoz a célnak megfelelő felhasználás-igazolás érdekében és ezzel megvalósították az 1978. évi IV. törvény 276.§-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétségét is.

Az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértése büntettének tényállási eleme, elkövetési magatartása ugyanis a valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okirat felhasználása, ezért nincs helye a magánokirat-hamisítás vétsége önálló bűncselekményként történő megállapításának, miután ebben az esetben nem valósul meg több bűncselekmény, tehát nincs szó halmazatról.

Ugyanezen okból szükségtelenül rendelkezett IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendű vádlottak esetében az eljárás megszüntetéséről az 1978. évi IV. törvény 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségének az elévülése miatt.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendű vádlottak esetében mellőzte az eljárás megszüntetésére vonatkozó rendelkezést, míg XIII.rendű vádlottesetében mellőzte bűnösségének a megállapítását magánokirat-hamisítás vétségében.

Nem látta megalapozottnak a másodfokú bíróság az ügyészi indítványt III.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendű és XIII.rendű vádlottak bűnösségének további, az 1978. évi IV. törvény 288.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében történő megállapítására. Amint azt a másodfokú bíróság a tényállás kiegészítése körében már kifejtette, a mikrohiteltek tényleges forrásösszetétele nem állapítható meg, tehát nem állapítható meg az sem, hogy az I. pontban írt cselekmények kapcsán az Európai Közösségek költségvetésén túl a magyar költségvetés is sértett lenne. Ezen feltétel hiányában pedig nem kerülhet szóba az ügyész által indítványozott bűncselekmény megállapítása.

I.rendű, II.rendű, illetve **XIV. rendű és XV. rendű vádlottak** az ítéleti tényállás II. pontjában írt cselekményeket már a Btk. hatályba lépése - 2013. július 1. - után követték el.

XIV. rendű és XV. rendű vádlottak esetében tehát az elkövetéskori és az elbíráláskori törvény azonos, így vonatkozásukban a Btk. szabályait kell alkalmazni.

Más a helyzet I.rendűs II.rendű vádlottaknál, akik az I. pontban írt cselekményeket az 1978. évi IV. törvény hatálya alatt, míg a II/B. és II/C. pontban írt bűncselekményeket már a Btk. hatálya alatt követték el.

Helyesen utalt az elsőfokú bíróság az időbeli hatály vizsgálatával összefüggésben arra, hogy I.rendű, II.rendű vádlottesetében a bűnhalmazatban álló cselekményeknél a régi és az új büntető törvény együttes, vagyis kombinatív alkalmazására nincs lehetőség. Tekintettel arra, hogy e két vádlott által elkövetett cselekmények elkövetési ideje részben a Btk. hatálya alá esik, így a bűnhalmazatban lévő bűncselekményeket - azokat is, amelyek elkövetési ideje az 1978. évi IV. törvény hatálya alá esik - az új törvény alkalmazásával kell elbírálni. Ez a megállapítás igaz az elévülésre is, azaz azt is a Btk. alapján kell vizsgálni, még akkor is, ha a Btk. szabályozása ebben a körben hátrányosabb a vádlottakra nézve, mint az 1978. évi IV. törvény szabályozása.

E vonatkozásban mutat rá a másodfokú bíróság, hogy nem helytálló I.rendűs II.rendű vádlottak védőjének arra történő hivatkozása, hogy az 1978. évi IV. törvény nem ismerte a költségvetési csalás törvényi tényállását, ezért olyan bűncselekmény miatt ítélte el a bíróság I.rendű és II.rendű vádlottat, amely az elkövetéskor nem is létezett.

Mindenekelőtt arra szükséges utalni, hogy a költségvetési csalás bűncselekményét az 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 2011. évi LXIII. törvény 1.§-a vezette be 2012. január 1-jétől, amely összevonta - egyebek mellett - a jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének, és az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésének bűncselekményét. A Btk. 396.§ szabályozása gyakorlatilag megfelel az 1978. évi IV. törvény szabályozásának.

A vád törvényességével kapcsolatban kifejtettek szerint a bíróság ítélezésének alapját a vád keretei határozzák meg, amelyben a vád tárgyává tett cselekmények történeti leírása kap helyet. A bíróságnak tehát abban kell állást foglalnia, hogy a vád alapján lefolytatott bizonyítási eljárást követően megállapított történeti tényállásban leírt magatartás megfelel-e valamilyen bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek, függetlenül annak minősítésétől.

A jelen ügyben tehát azt kellett vizsgálni, hogy az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértése büntetendő törvényi tényállásában leírt elkövetési magatartás és a Btk. 396.§-ába ütköző költségvetési csalás bűncselekményének törvényi tényállásában leírt elkövetési magatartás azonos, vagy ez utóbbiban egészen más elkövetési magatartás került megfogalmazásra.

Az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésében megfogalmazott elkövetési magatartások a valótlan tartalmú nyilatkozat tétele, valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okirat felhasználása az Európai Közösségek által kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal kapcsolatban, és ezzel az Európai Közösségek költségvetésének megkárosítása.

A Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott költségvetési csalás bűncselekménye az elkövetési magatartások között a költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában a tévedésbe ejtést, a tévedésben tartást, a valótlan tartalmú nyilatkozat tételét és a valós tény elhallgatását sorolja fel, amelyekkel az elkövető a költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz.

Költségvetés alatt a (9) bekezdés a) pontja értelmében az EU által kezelt pénzalapokat is érteni kell.

A két törvényi tényállás összevetéséből megállapítható, hogy mindkét tényállás a költségvetés védelmét szolgálja, a költségvetést támadó bűncselekményeket pönalizálja, és mindkét törvényi tényállás azonos elkövetési magatartásokat sorol fel. A költségvetési csalás törvényi tényállásának megalkotásával a törvényhozó akarata az volt, hogy valamennyi költségvetést károsító magatartást egy tényállás alá vonja.

A vádlottak által tanúsított, és az I. tényállási pontban leírt elkövetési magatartások mindkét törvényi tényállás eleminek megfeleltethetőek, tehát I.rendű és II.rendű vádlottak bűnösségének megállapítása nem olyan bűncselekményben történt, ami az elkövetéskor nem létezett. Ezért a védőnek az ezt sérelmező fellebbezése nem volt megalapozott.

Törvényesen minősítette tehát az elsőfokú bíróság I.rendű és II.rendű vádlottak által elkövetett cselekményeket a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás bűntettének.

Tévedett azonban, amikor I.rendű és II.rendű vádlottaknak a cselekményét folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás bűncselekményének minősítette. A költségvetési csalás tényállásával a jogalkotó törvényi egységet teremtett, így nincs már jelentősége annak, hogy melyik cselekmény melyik költségvetést, annak melyik oldalát mikor és hányszor sértette. Az egyes rész-cselekmények vonatkozásában a folytatólagosság megállapításának nincs helye, ha a cselekmény természetes egységet képez.

Egyetértett a másodfokú bíróság a fellebbezési főügyész azon indítványával, hogy a költségvetési csalás bűntettét I.rendű és II.rendű vádlottak az üzletszerű elkövetés megállapítása mellett bünszövetségben is elkövették, hiszen az annak alapjául szolgáló tények a tényállásban rögzítésre kerültek.

A Btk. 459.§ (1) bekezdésének 2. pontja szerint bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten kívül követ el vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bünszervezet.

A bünszövetség fogalmi elemeit a Legfelsőbb Bíróság IV. Büntető elvi döntésében foglalja össze. E minősítő körülmény megállapításának akkor van helye, ha a bünszövetség valamennyi fogalmi eleme megvalósul.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a fenti elvi döntés alapján a bünszövetségben történő elkövetés I.rendű és II.rendű vádlottvonatkozásában megállapítható. A bűncselekmények elkövetésével mindketten tisztában voltak. Megállapítható, hogy a vádlottak közötti hallgatólagos megállapodás is létrejött a valótlan tartalmú okiratok felhasználása révén, a támogatási szerződésben írt összegek megszerzése érdekében.

A bünszövetség fogalmi elemei tehát mind I.rendű, mind II.rendű vádlott vonatkozásában megállapíthatóak, ezért a terhükre rótt költségvetést károsító bűncselekmény helyesen a Btk. 396.§ (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontjának I. és II. fordulata szerint minősül.

Téves az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontja is (*ítélet 123. oldal 3. bekezdés*), hogy a Btk. 396.§-ába ütköző költségvetési csalás bűncselekménye egységbe foglalja a nyilatkozattételt, és nincs külön okirati bűncselekmény abban az esetben, ha a támogatás lehívása még további elkövetési magatartásokat igényel.

A Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott költségvetési csalás bűncselekménye az elkövetési magatartások között a tévedésbe ejtést, a tévedésben tartást, a valótlan tartalmú nyilatkozat tételét és a valós tény elhallgatását sorolja fel, melyek között nem szerepel a valótlan tartalmú okiratok felhasználása. A költségvetési csalás és a hamis magánokirat felhasználása vétségének halmazata tehát valóságos, a költségvetési csalás büntettségével halmazatban a hamis magánokirat felhasználásának vétségét meg kell állapítani.

Ezért I.rendű és II.rendű vádlottak cselekményei 7 rendbeli folytatólagosan elkövetett a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétségének is minősülnek, melyből 6 rendbeli felbujtóként elkövetett (*I/A., I/C., I/D-I/I. tényállási pontok*).

A II. tényállási pontban írt vagyoni elleni bűncselekmény sajátossága volt, hogy az **kft12. az nyrt1. Dél-dunántúli Régiói Igazgatóságánál Új Forrás forgóeszköz-hitelszerződést kötött**, amelyet az adós nevében **XIV. rendű vádlott XIV. r. vádlott** írt alá. A **XIV. rendű vádlott XIV. r. vádlott** névleges vezetése alatt álló **kft12. tényleges gazdasági tevékenységet nem folytatott**.

A szerződés értelmében **XIV. rendű vádlott** kötelezettséget vállalt arra, hogy az **kft12. nyrt1. sértetti hitelintézetnél vezetett számláján a hitel futamideje alatt legalább a szerződött hitelösszeg hatszorosát elérő jóváírási számlaforgalmat bonyolít le**. Ez volt a szerződés megkötésének egyik előfeltétele. A lefolytatott bizonyítási eljárás során kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy a tényállásban rögzített banki ügyintézkedések során, így a bankszámla nyitásánál, a hitelkérelmek benyújtásánál, a szerződés aláírásánál **XIV. rendű vádlott** mellett mindvégig jelen volt **XV. rendű vádlott** is, aki a hitelkérelemhez szükséges okiratokat beszerezte.

Helyesen állapította meg ugyanakkor az elsőfokú bíróság azt, hogy a 2013. szeptember 18. napján megkötött hitelszerződés vonatkozásában I.rendű és II.rendű vádlottak tényleges és tevőleges magatartása nem vált bizonyítottá, ezért a bűnösségük e cselekménnyel összefüggésben nem volt megállapítható. Ugyanakkor a 2014. április 16. napján megkötött kölcsönszerződést illetően azonban tényként volt rögzíthető, hogy annak tudatában, hogy az **kft12. tényleges gazdasági tevékenységet nem végez, XIV. rendű vádlott** a cég tényleges ügyvezetését nem látja el, segítséget nyújtottak abban, hogy az **kft12. valótlan tartalmú okiratok benyújtásával az nyrt1. sértettet tévedésbe ejtse, és neki kárt okozzon**.

A fellebbviteli főügyészség átiratában indítványozta, hogy a másodfokú bíróság I.rendű és II.rendű vádlottak terhére megállapított jelentős kárt okozó csalás büntettét minősítse folytatólagosan és üzletszerűen elkövetettnek a II/B-C. tényállási pontokban írt cselekményekre figyelemmel.

A másodfokú bíróság ezen indítvánnyal nem értett egyet. Elkerülte ugyanis a fellebbviteli főügyészség figyelmét, hogy a II/B. tényállási pont vonatkozásában a Somogy Megyei Főügyészség a 2016. június 17. napján kelt B.1245/2014/115/II. számú határozatával I.rendű és II.rendű vádlottgyanúsítottakkal szemben a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó csalás büntette miatt indított nyomozást a Be. 190.§ (1) bekezdés c) pontjának II. fordulata alapján - mivel a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg, hogy a bűncselekményt a gyanúsítottak követték el - megszüntette.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség azon indítványával sem, hogy **XIV. és XV. rendű vádlottak** által elkövetett csalás büntettét üzletszerűen elkövetettnek minősítse. Álláspontja szerint a folytatólagosság kétséget kizáró módon megállapítható, azonban az üzletszerű elkövetést a részcselekmények száma nem alapozza meg.

A fentiek alapján

XIV. rendű vádlott által elkövetett cselekményeket a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntettének, folytatólagosan és társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének és 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett a Btk.345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétségének,

XV. rendű vádlott által elkövetett cselekményeket felbujtóként elkövetett, a Btk.342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntettének, folytatólagosan és társtettesként elkövetett, a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének és 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítette.

A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel, és azokat tényleges súlyuknak és jelentőségüknek megfelelően is értékelte.

Hangsúlyozni szükséges, hogy I.rendű, II.rendű,III.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendű, XIII.rendű és **XIV. rendű vádlottak** vonatkozásában nyomatékos enyhítő körülmény az időmúlás.

A Kúria Büntető Kollégiuma a büntetés kiszabása során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. Bkv.-ben rögzítette a bíróságok által figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. A Bkv. szerint „enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől

hosszabb idő telt el; minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető. Nagyobb a nyomatéka, ha megközelíti az elévülési időt; csökken a nyomatéka vagy el is enyészhet, ha az időmúlást maga az elkövető idézte elő. Enyhítő körülmény, ha az elkövető hosszabb ideig állt a büntetőeljárás súlya alatt; nagyobb a nyomatéka, ha előzetes fogvatartásban volt, és ilyenkor az előzőnél rövidebb tartam is enyhítőként értékelhető” (56/2007. Bkv. III/10. pont).

Az időmúlás, mint enyhítő körülmény nem azonosítható maradéktalanul az eljárás elhúzódása miatt eltelt idővel. Az időmúlásnak a Bkv.-ben szereplő meghatározása a bűncselekmény elkövetésétől eltelt hosszabb időt értékeli, míg az eljárás elhúzódásának vizsgálata az alapos gyanú közlésének időpontjától kezdődik.

Jelen ügyben a bírósági eljárás tartama, amely a büntetőjogi felelősséggel érintett vádirat 2016. június 23. napján történő benyújtásától az eljárás jogerős befejezéséig számítandó, mintegy három és fél évet ölelt fel.

A bűncselekményeknek az elkövetési értékben megnyilvánuló kiemelkedő tárgyi súlyával állt tehát szemben a kétségtelenül számottevő időmúlás, mint enyhítő körülmény. Ez utóbbi nyomatékánál azonban nem lehetett figyelmen kívül hagyni a büntetőeljárás jellegét, így azt, hogy a bizonyítékok összegyűjtése és a cselekmények felderítése nyilvánvalóan hosszabb időt vett igénybe.

Az elsőfokú bíróság által - egyébként helyesen feltárt - enyhítő körülményekre és arra is figyelemmel, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése és a jogerős elbírálás között is - a vádlottaknak fel nem róható módon - több mint egy év eltelt: a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartama I.rendű és II.rendű vádlottak vonatkozásában elegendő a Btk. 79.§-ában megfogalmazott büntetési célok eléréséhez, így annak súlyosbítására a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget. Nem értett egyet III.rendű és **XV. rendű vádlottak** vonatkozásában sem az ügyésznek a büntetés súlyosbítását célzó jogorvoslati kérelmével.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanakkor a kiszabott büntetések enyhítésére sem volt törvényes lehetőség, hiszen az elsőfokú bíróság az enyhítő körülmények helyes figyelembevételével állapította meg a büntetések nemét és azok mértékét is.

Ezért tehát a kiszabott büntetések súlyosítását, de enyhítését célzó fellebbezéseket sem találta megalapozottnak a másodfokú bíróság.

A Btk. 74.§ (1) bekezdés a) pontja alapján vagyoneklobzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett.

Az irányadó tényállás szerint I.rendű vádlott 9.025.000 forinttal, II.rendű vádlott 11.015.000 forinttal gazdagodott az I. tényállási pontban írt cselekményekkel összefüggésben a megbízási díjként részükre kifizetett összeggel. **XIV. rendű vádlott** az irányadó tényállás

szerint 25.000 forintban részesült a hitelügyintézésben történő részvétele miatt, ezért az ő vonatkozásában a vagyonelkobzás összegét 25.000 forintban állapította meg a másodfokú bíróság.

Észlelte a másodfokú bíróság azt is, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztott rendelkezni a zár alá vételről annak ellenére, hogy I.rendű, II.rendű és **XV. rendű vádlottak** tulajdonát képező ingatlanokra már a nyomozás során a zár alá vétel elrendelésre került. A másodfokú eljárás során II.rendű vádlotta II. tényállási pontban írt cselekménnyel összefüggésben zár alá vétel megváltására irányuló indítványt terjesztett elő 1.785.756 forint összegben és azt a Pécsi Ítéltábla a 2019. évi július hó 9. napján kelt és 2019. évi július hó 26. napján véglegessé vált Bf.I.5/2019/14. számú végzésében elfogadta. Ezért a II. tényállási ponttal összefüggésben elrendelt zár alá vételt, II.rendű és **XV. rendű vádlottak** vonatkozásában a Be. 331.§ (1) bekezdés c) pontja alapján feloldotta.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során felmerült bűnügyi költség összegét érintően több vonatkozásban számítási hibát vétett, ezért azt a másodfokú bíróság helyesbítette.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg az egyéb törvényes rendelkezéseket a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére kötelező rendelkezés a Be. 613.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2019. november 27.

Dr. Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 25.B.312/2016/337/VI. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.5/2019/30. számú ítélete folytán - az abban történt változtatásokkal - I.rendű, II.rendű, III.rendű, IV.rendű, V.rendű, VI.rendű, VII.rendű, VIII.rendű, IX.rendű, X.rendű, XI.rendű, XIII.rendű, **XIV. rendű** és **XV. rendű vádlottak** vonatkozásában 2019. évi november hó 27. napján jogerőre emelkedett és - fel nem függesztett részében - végrehajthatóvá vált.

. Makai Lajos s.k.

a tanács elnöke